

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28.09.1976, sp. zn. 6 To 35/76, ECLI:CZ:NS:1976:6.TO.35.1976.1

Číslo: 50/1977

Právní věta: I. Právem na věc ve smyslu § 80 odst. 1 tr. ř. se rozumí jakékoliv právo na věc, které požívá právní ochrany (§ 4 o. z.). Takovým právem bude zpravidla právo vlastnické. Může to však být i zástavní právo podle § 495 o. z., zadržovací právo socialistické organizace podle § 278 o. z., právo vypůjčitele k vypůjčené věci podle § 257 a § 389 o. z. aj. Právem na věc v uvedeném smyslu však není přiznaný nárok poškozeného na náhradu škody. V takovém případě poškozený sice může docílit uspokojení svého nároku, nikoliv však postupem podle § 80 odst. 1 tr. ř., nýbrž postupem podle příslušných ustanovení páté části občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 28.09.1976

Spisová značka: 6 To 35/76

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Věc důležitá pro trestní řízení

Předpisy: 141/1961 Sb. § 80 odst. 1 40/1964 Sb. § 257

§ 278

§ 289

§ 495

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 50/1977 sb. rozh.

I. Právem na věc ve smyslu § 80 odst. 1 tr. ř. se rozumí jakékoliv právo na věc, které požívá právní ochrany (§ 4 o. z.). Takovým právem bude zpravidla právo vlastnické. Může to však být i zástavní právo podle § 495 o. z., zadržovací právo socialistické organizace podle § 278 o. z., právo vypůjčitele k vypůjčené věci podle § 257 a § 389 o. z. aj.

Právem na věc v uvedeném smyslu však není přiznaný nárok poškozeného na náhradu škody. V takovém případě poškozený sice může docílit uspokojení svého nároku, nikoliv však postupem podle § 80 odst. 1 tr. ř., nýbrž postupem podle příslušných ustanovení páté části občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí.

II. Osoba, která uplatnila vlastnické právo k věcem vydaným podle § 78 tr. ř. nebo odňatým podle § 79 tr. ř., je osobou oprávněnou podat stížnost proti rozhodnutí o vrácení nebo vydání věci podle § 80 odst. 1 tr. ř.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČSR z 28. 9. 1976 sp. zn. [6 To 35/76.](#))

Usnesením krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 1976 sp. zn. 1 T 14/74 bylo rozhodnuto, že se podle § 80 odst. 1 tr. ř. vydávají poškozenému Okresnímu ústavu národního zdraví v K. věci a hodnoty, a to vkladní knížka č. 702549 na jméno D. P. s vkladem 42,30 Kčs, vkladní knížka č. 4889 na jméno D. P. s vkladem 20,70 Kčs, vkladní knížka č. V 3926 na jméno A. P. s vkladem 100 Kčs, vkladní knížka č. 25480 se zůstatkem vkladu ve výši 121,40 Kčs, vkladní knížka č. 25481 se zůstatkem vkladu ve výši 121,40 Kčs, vkladní knížka č. 26081 na jméno R. s vkladem 100 Kčs a peněžní hotovost v částce 10 060 Kčs, tedy hodnoty v celkové částce 10 565,80 Kčs.

Nejvyšší soud ČSR usnesením ze dne 28. 9. 1976 sp. zn. [6 To 35/76](#) ke stížnosti A. P. toto usnesení zrušil a krajskému soudu v Brně uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Krajský soud v Brně svoje rozhodnutí odůvodnil poukazem na to, že D. P. byla pravomocným rozsudkem krajského soudu v Brně ze dne 28. 6. 1974 sp. zn. 1 T 14/74 ve spojení s rozsudkem Nejvyššího soudu ČSR ze dne 5. 9. 1974 sp. zn. 6 To 26/74 odsouzena za trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání dvanácti let a ka trestu zákazu činnosti hmotně odpovědné pracovnice na dobu čtyř let, přičemž jí byla též uložena povinnost nahradit poškozenému OÚNZ v K. škodu v částce 284 683,10 Kčs, že po pravomocném skončení této trestní věci požádala poškozená organizace o vydání výše uvedených věcí a hodnot, které byly během přípravného řízení jednak vydány jejím manželem A. P. a jednak při domovní prohlídce odňaty, že k požadavku poškozené organizace byla vyslechnuta odsouzená D. P., která vyslovila souhlas, aby k částečné náhradě škody byla určena ideální polovina uvedených hodnot, neboť jde o finanční prostředky patřící do bezpodílového spoluvlastnictví manželů a že se k věci vyjádřil i manžel odsouzené, který do bezpodílového spoluvlastnictví manželů zahrnul všechny uvedené vkladní knížky a z hotovosti jen částku 3000 Kčs, zatímco zbývající část ve výši 7060 Kčs považoval za svůj majetek a nesouhlasil s tím, aby z jeho vlastnictví bylo něco použito na náhradu škody. Na základě těchto zjištěných skutečností krajský soud, který vycházel z ustanovení § 147 o. z., podle něhož může být pohledávka věřitele jen jednoho z manželů, která vznikla za trvání manželství, uspokojena i z majetku patřícího do bezpodílového spoluvlastnictví manželů, dospěl k závěru, že je důvodné, aby výše označené vkladní knížky i hotovost byly vydány poškozené organizaci.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podal v zákonné lhůtě bývalý manžel odsouzené stížnost, v níž vytkl, že nepovažuje za správné stanovisko krajského soudu o tom, že ze zajištěné hodnoty má být uhrazena pohledávka poškozeného v plné míře a poukázal na to, že jeho bývalá manželka překročila trestnou činností rámec svého oprávnění, takže nejde o běžnou záležitost v rodině, a proto sám neodpovídá za škodu způsobenou její trestnou činností. Dále poukázal i na to, že po zrušení jeho manželství rozvodem došlo mezi ním a jeho bývalou manželkou dne 10. 6. 1975 k dohodě o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů, podle níž do jeho výlučného vlastnictví přešly právě ty částky a hodnoty, které byly zajištěny při domovní prohlídce v částce 10 060 Kčs. Z těchto důvodů navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR napadené usnesení zrušil a rozhodl tak, že podle dohody o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů z 10. 6. 1975 připadá do jeho výlučného vlastnictví částka 10 060 Kčs a že částka 505,80 Kčs se poukazuje poškozené organizaci, popřípadě aby z celkové částky 10 565,80 Kčs bylo poukázáno poškozenému 5282,90 Kčs a zbývající částka ve stejné výši aby mu byla vydána.

Nejvyšší soud ČR přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného usnesení, proti nimž může stěžovatel podat stížnost, a řízení předcházející napadenému usnesení a shledal, že stížnost je důvodná.

Především je třeba uvést, že stěžovatel v řízení o vydání výše uvedených vkladních knížek a hotovosti uplatnil svoje vlastnické právo k těmto věcem, takže jde u něho o osobu, které se napadené usnesení pro její vztah k věcem, o nichž bylo rozhodnuto, přímo dotýká. Je proto osobou oprávněnou podat proti usnesení krajského soudu stížnost (§ 142 odst. 1 tr. ř.).

Napadeným usnesením bylo rozhodnuto, že uvedené vkladní knížky a hotovost se podle § 80 odst. 1 druhé věty tr. ř. vydávají poškozenému OÚNZ v K. Podle citovaného zákonného ustanovení však mohl krajský soud postupovat jen za předpokladu, že OÚNZ v K. jako jiná osoba ve smyslu tohoto zákonného ustanovení právo na uvedené věci uplatnila. To se však v tomto případě nestalo, a proto krajský soud již pro tento nedostatek nemohl rozhodovat o vydání věcí uvedené organizaci. Pokud krajský soud v tomto směru v napadeném usnesení uvádí, že poškozená organizace o vydání vkladních knížek a hotovosti požádala, přičemž poukazuje na její podání založené na č. l. 286 trestního spisu, neodpovídá toto zjištění skutečnosti. Z obsahu tohoto podání je totiž zřejmé, že poškozená organizace žádala krajský soud pouze o provedení výslechu odsouzené D. P. v tom směru, zda souhlasí, aby uvedené věci byly předány OÚNZ v K. k částečné úhradě škody vzniklé trestným činem a současně aby byla poučena, že případným výkonem rozhodnutí dojde k dalším nákladům, které bude muset hradit. V závěru podání poškozená organizace žádá o urychlené provedení výslechu, aby v záporném případě mohla svou pohledávku zajistit výkonem rozhodnutí. Z toho je zřejmé, že poškozená organizace nežádala o vydání vkladních knížek a hotovosti, ani na ně neuplatnila právo a naopak předpokládá, že nebude-li odsouzená souhlasit s předáním vkladních knížek a hotovosti, bude vymáhat svou pohledávku výkonem rozhodnutí.

Krajský soud dále nesprávně vyložil pojem „právo na věc“ ve smyslu § 80 odst. 1 tr. ř., když za takové právo považoval právo poškozené organizace uspokojit svůj nárok na náhradu škody, který jí byl vůči odsouzené přiznán v penězích, na vydaných, popř. odňatých věcech.

Právem na věc ve smyslu § 80 odst. 1 tr. ř. se rozumí jakékoliv právo na věc, které požívá právní ochrany (§ 4 o. z.). Takovým právem bude zpravidla právo vlastnické, může to však být i zástavní právo podle § 495 o. z., zadržovací právo socialistické organizace podle § 278 o. z., právo vypůjčitele k vypůjčené věci podle § 257 a § 389 o. z. atp. Patří sem dále i celní zástavní právo váznoucí pro clo na dováženém, vyváženém a převáženém zboží podle § 51 celního zákona č. 44/1974 Sb., a dále i právo užívání zemědělského majetku podle zák. č. 123/1975 Sb. Právem na věc v uvedeném smyslu však není přiznaný nárok poškozeného na náhradu škody. V tomto případě poškozený sice může za předpokladu, že věc náleží pachateli, docílit uspokojení svého nároku, avšak nikoliv postupem upraveným v § 80 odst. 1 tr. ř., nýbrž použitím příslušných ustanovení páté části občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí.

Z uvedeného vyplývá, že v této věci nebyly splněny podmínky § 80 odst. 1 druhé věty tr. ř. pro vydání výše uvedených vkladních knížek a hotovosti poškozené organizaci. Napadené usnesení je tedy nezákonné, a proto je Nejvyšší soud ČR ke stížnosti podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. zrušil a krajskému soudu v Brně uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl. V dalším řízení bude krajský soud postupovat podle § 80 odst. 1 první věty tr. ř.